

Väntetider längre än vårdgarantin inom den planerade specialistvården, november 2025

Privata vårdgivare kan och vill vara regionens partners i arbetet för att ge patienter den vård de behöver och har rätt till.

Innehållsförteckning

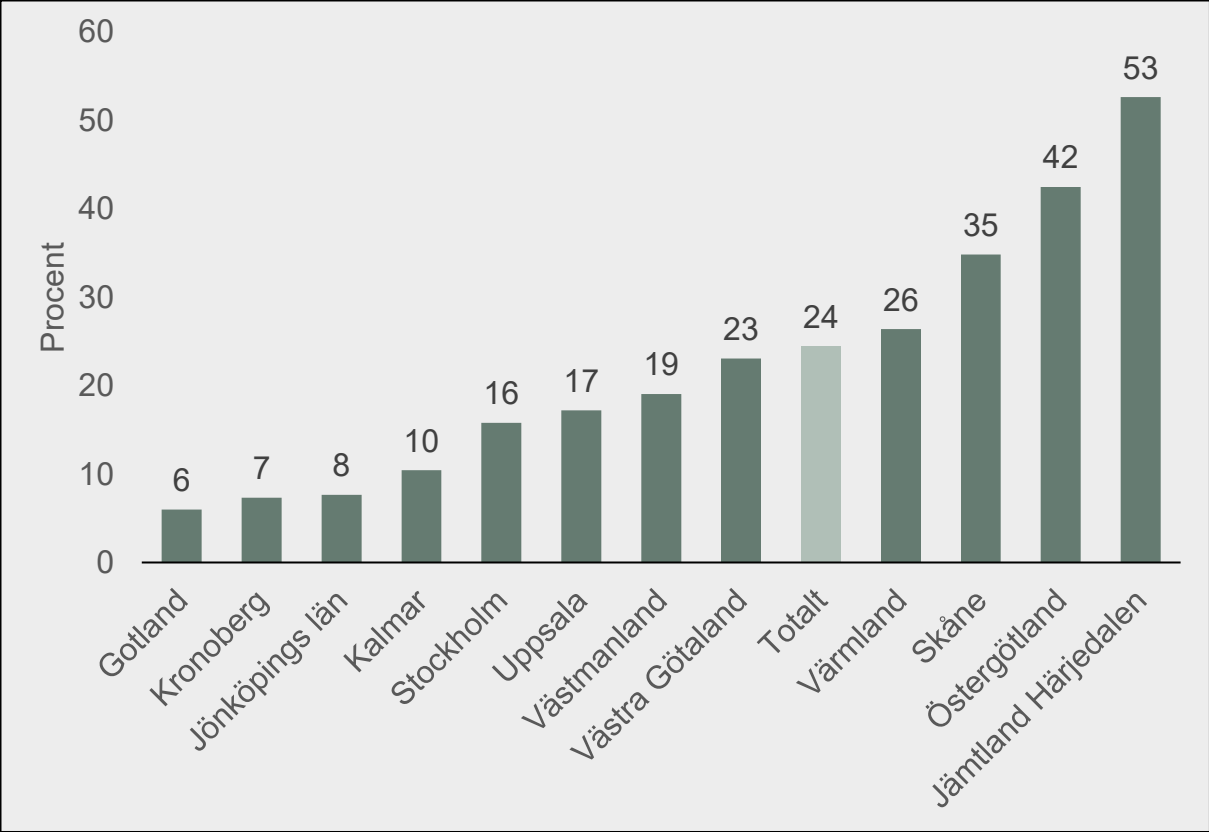
1. Månadens specialstudie: Läget inom ögonsjukvården i 12 svenska regioner i november 2025
2. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
3. Vårdföretagarnas förslag
4. Vårdgaranti och väntetidsstatistik, korta beskrivningar
5. Den lagstadgade vårdgarantin

1. Läget inom ögonsjukvården i 12 svenska regioner i november 2025

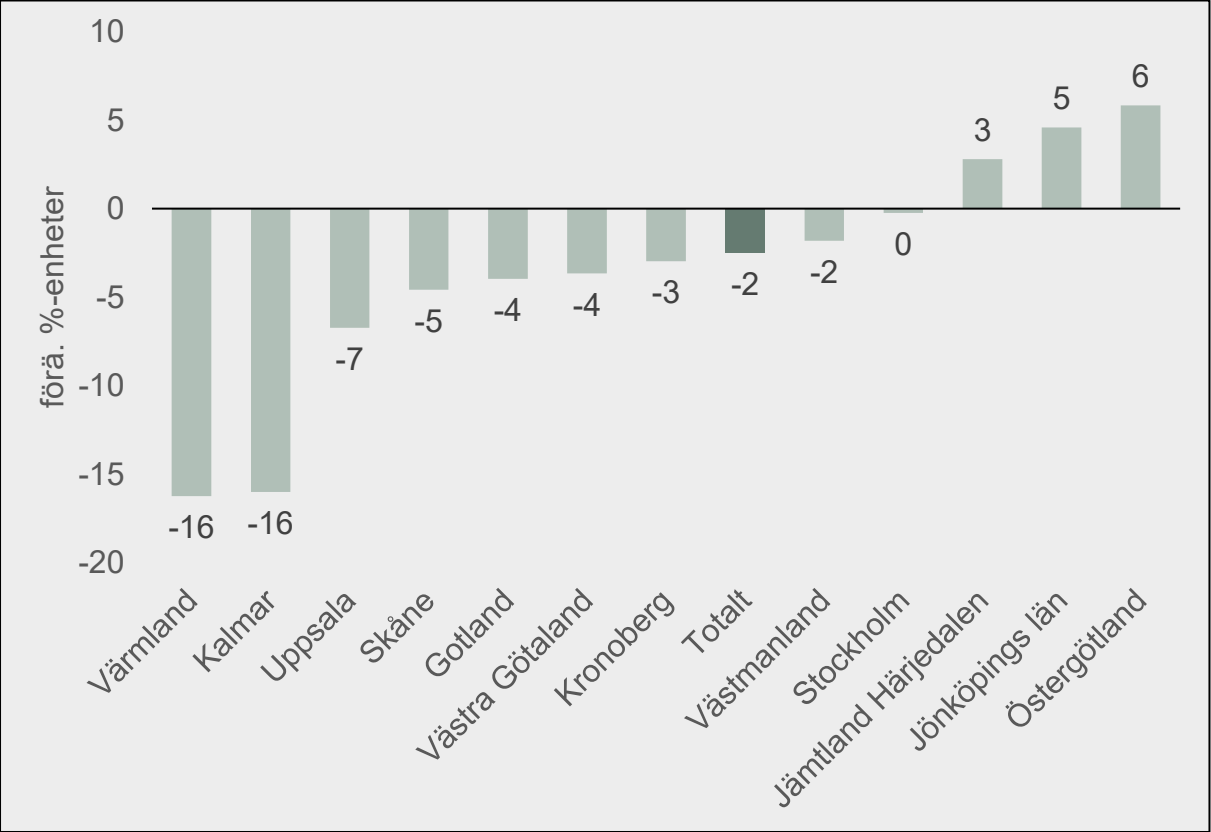
- I landet (12 regioner) hade 11 800 patienter i november 2025 väntat längre än vårdgarantin på en första kontakt med en specialist inom ögonsjukvård, vilket motsvarade 24 procent av samtliga som väntande i kön. Ytterligare 4 100 patienter hade väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd i november, motsvarande 21 procent av den totala kön.
- Både antalet och andelen har sjunkit både avseende första kontakt och operation/åtgärd jämfört med november 2024.
- Störst var andelen som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist inom ögonsjukvård i Region Jämtland Härjedalen med 53 procent följt av Region Östergötland med 42 procent. I 9 av 12 regioner hade andelen i november som väntat längre än vårdgarantin minskat jämfört med november 2024. Störst minskning av andelen hade Region Värmland och Region Kalmar där den minskat med 16 procentenheter.
- Störst andel patienter som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd inom ögonsjukvård hade Region Östergötland med 53 procent följt av Region Värmland med 42 procent. I 7 av 12 regioner hade andelen i november som väntat längre än vårdgarantin på en operation/åtgärd inom ögonsjukvård ökat jämfört med november 2024. Störst ökning av andelen hade Region Kalmar haft med 9 procentenheter.
- I Region Skåne hade andelen som väntat längre än vårdgarantin på ögonsjukvård minskat med 13 procentenheter i november 2025 jämfört med i november 2024, en minskning från 47 procent till 34 procent.

Väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist inom ögonsjukvård

Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist inom ögonvård i november 2025

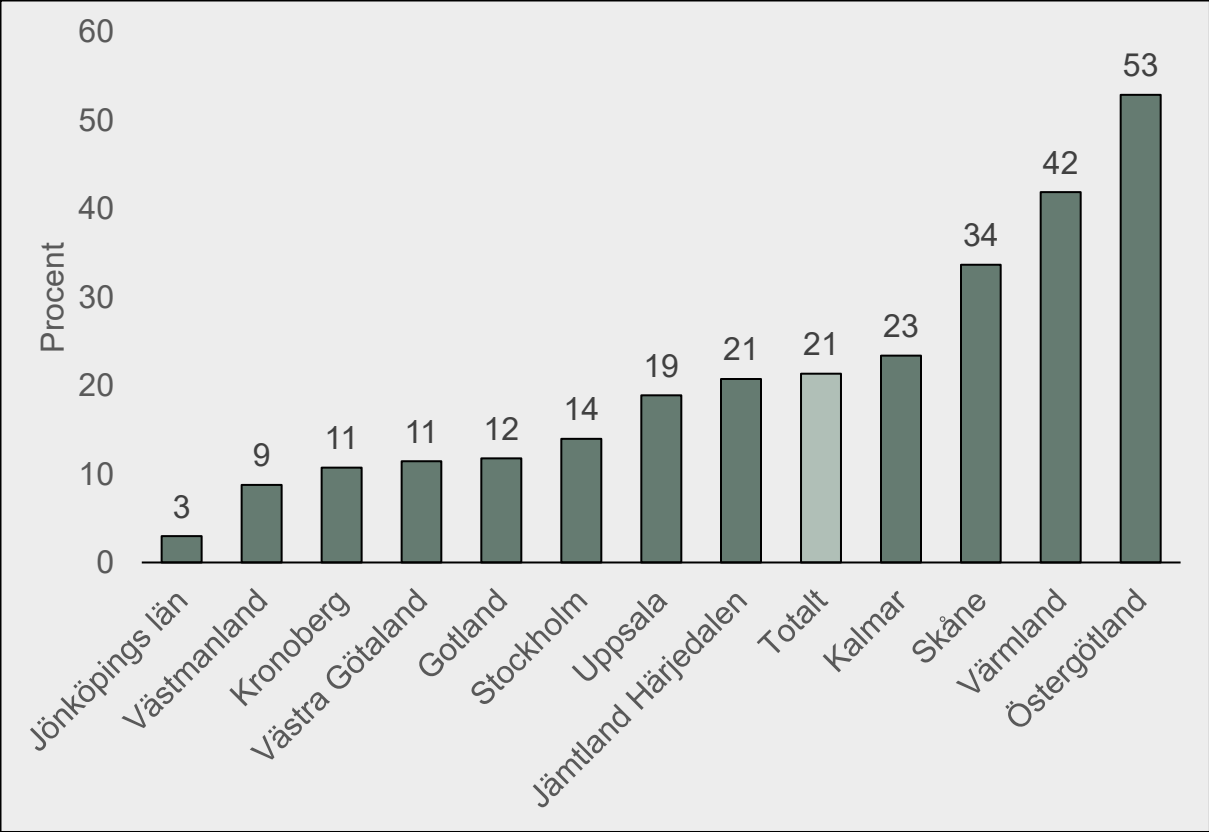

Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist inom ögonvård mellan november 2024 och november 2025

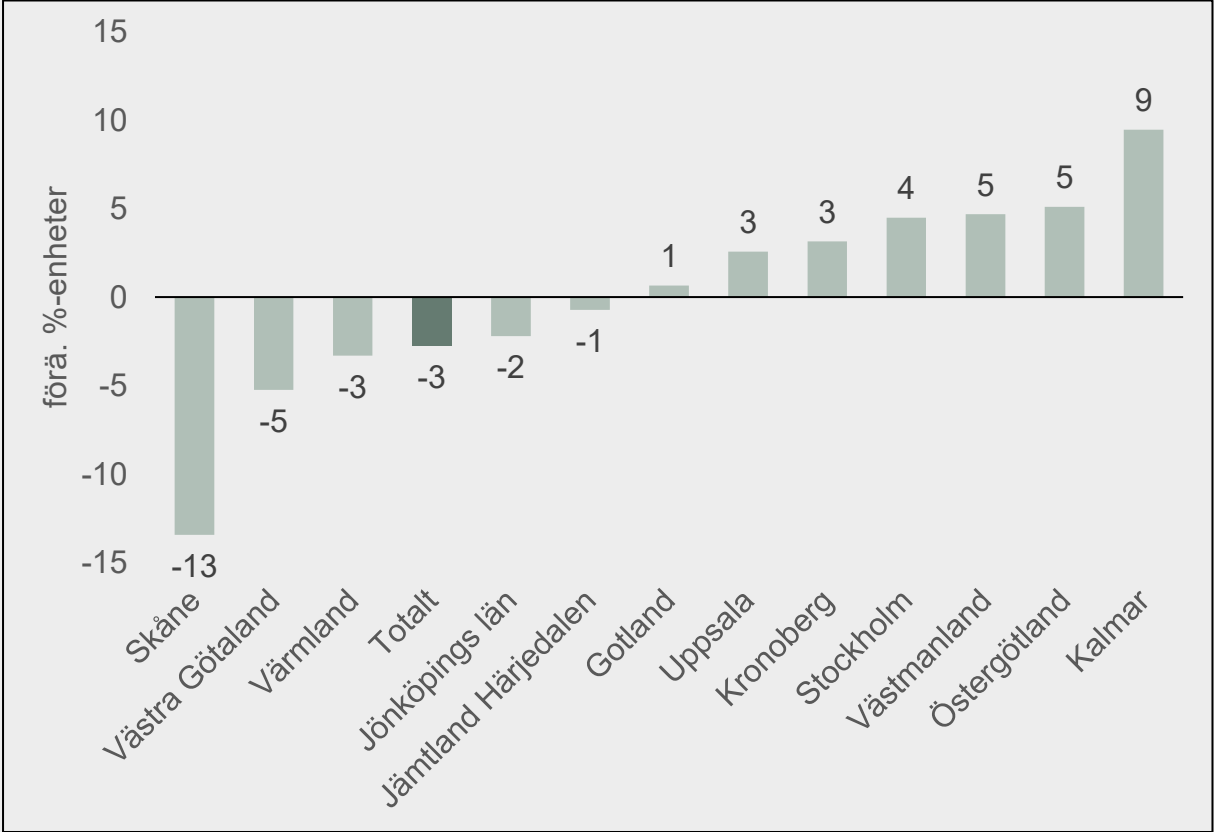

Väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd inom ögonsjukvård

Andel som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd inom ögonvård i november 2025

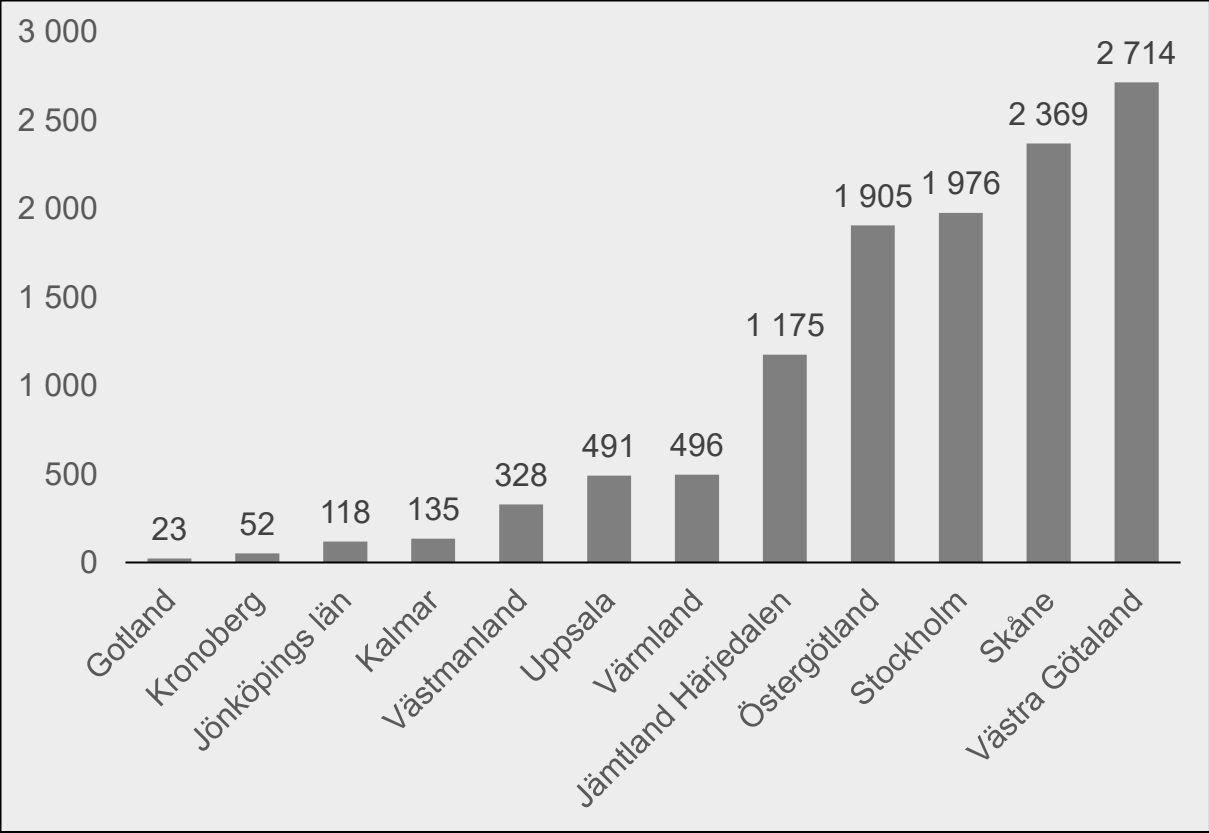

Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd inom ögonvård mellan november 2024 och november 2025

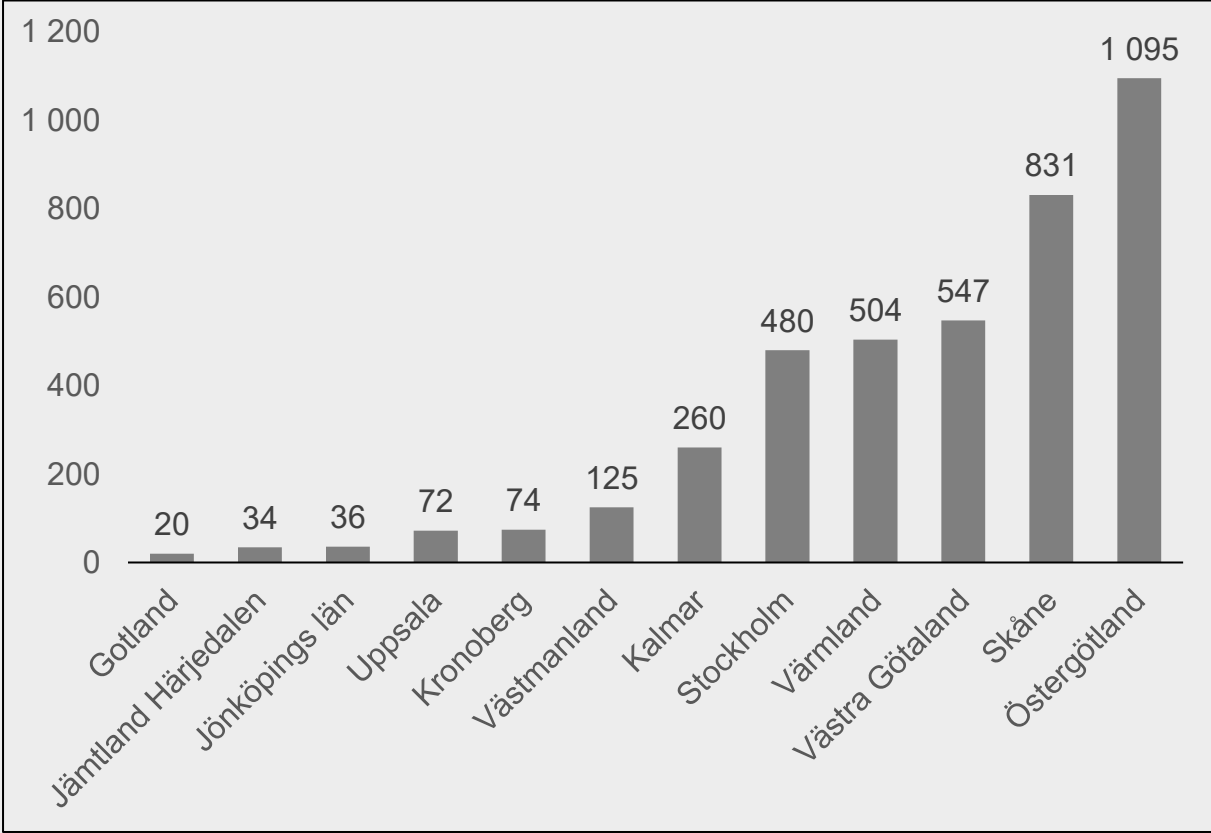

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist respektive en operation/åtgärd inom ögonvård

Antal som väntat längre än 90 dagar första kontakt med en specialist inom ögonvård i november 2025

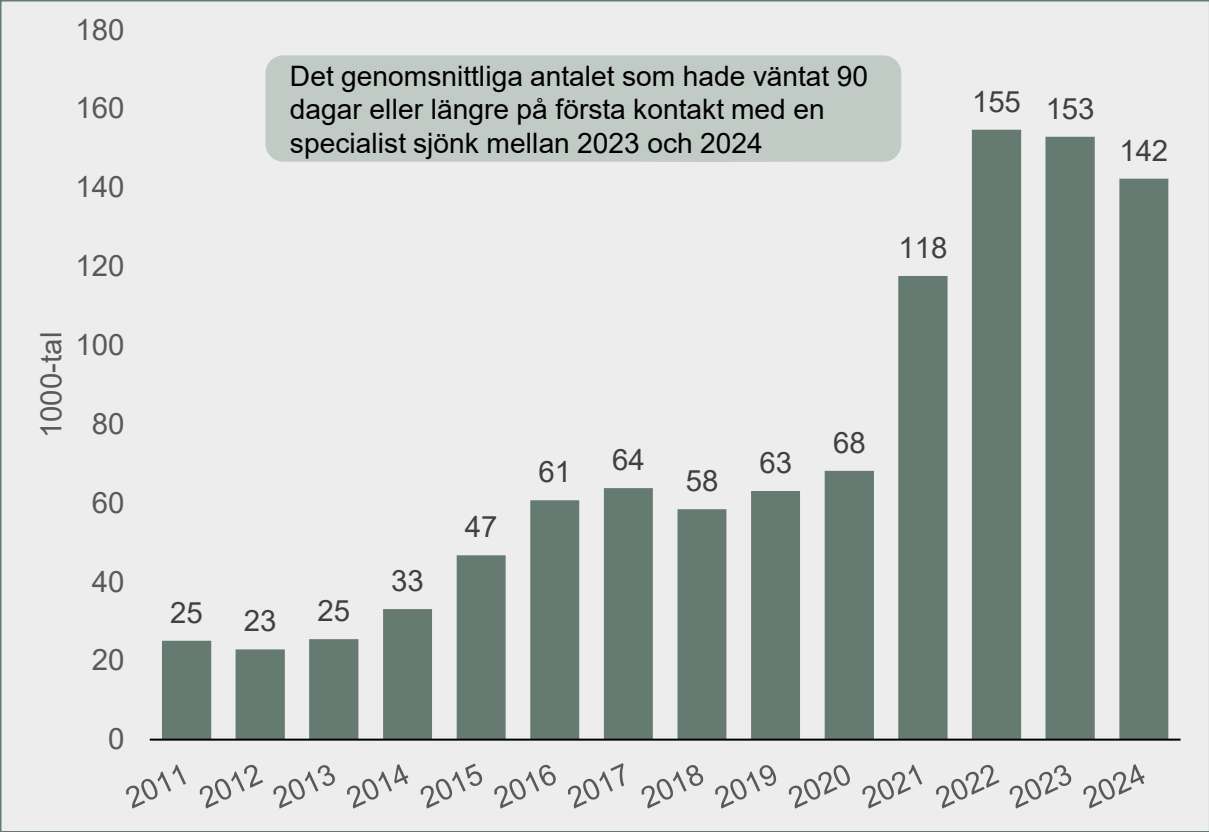
Antal som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd inom ögonvård i november 2025

2. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist perioden 2011-2024

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

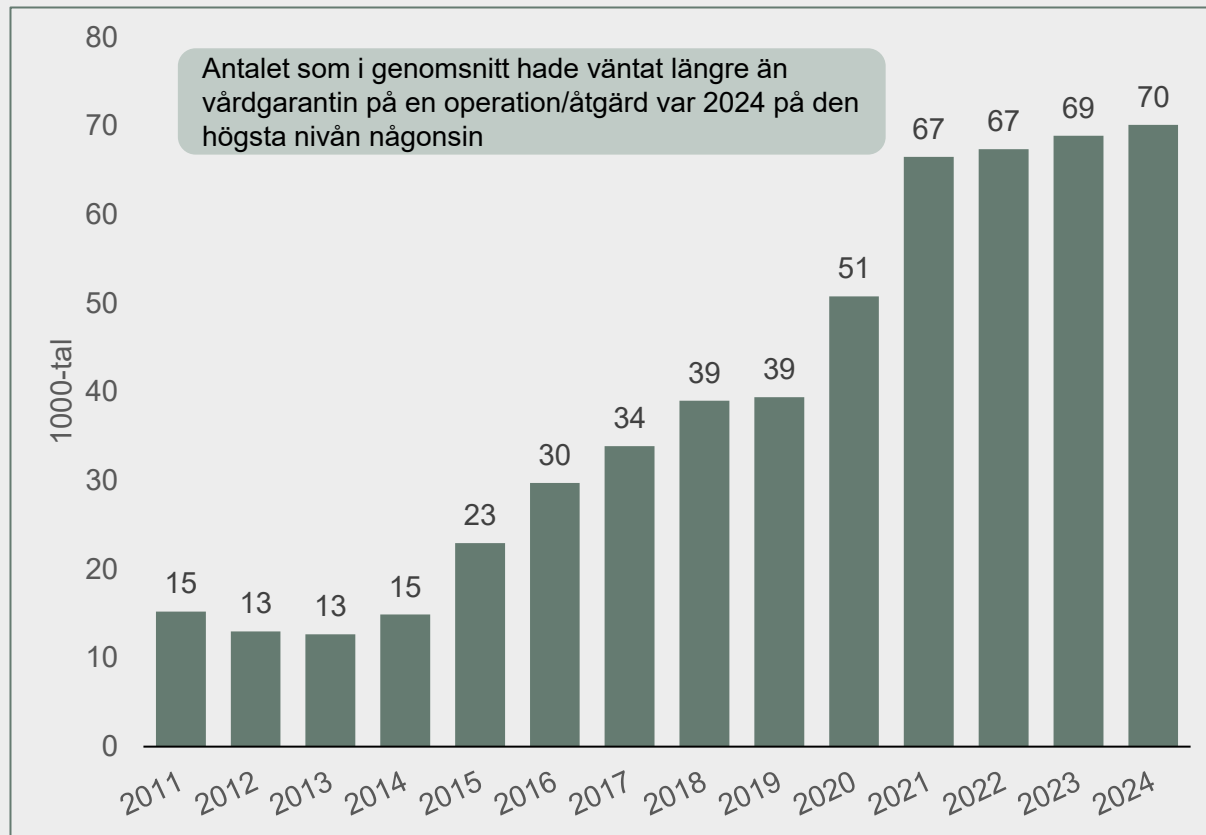
Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en första kontakt en specialist.

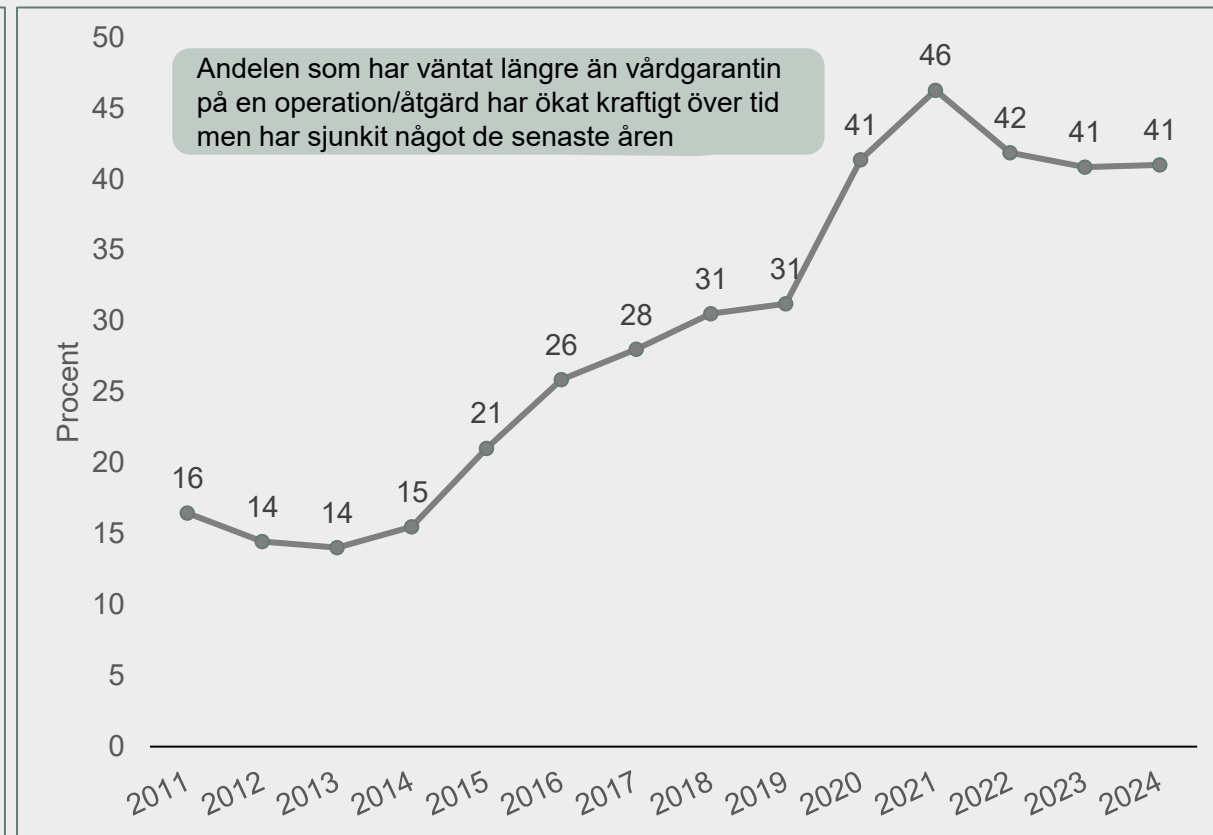
Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd perioden 2011-2024

Antal som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en operation/åtgärd.

3. Vårdföretagarnas förslag

Vårdköerna är långa. Vårdgarantin är i praktiken satt ur spel. Det är ett politiskt ansvar att se till att vårdgarantin börjar fungera på riktigt. Inte en enda patient ska behöva vänta onödigt länge på vård. Den privat drivna sjukvården kan och vill bidra mer.

Följande åtgärder bör snabbt genomföras:

1. Stärk patienternas rätt att söka vård i hela landet

Idag har patienter rätt att söka öppenvård var som helst i landet. Men få känner till den rättigheten eller kan överblicka sina möjligheter till vård.

- **Ge patienter lagstadgad rätt att söka slutenvård** över regiongränserna.
- **Aktuella väntetider i vården måste vara tillgängligt för alla.** En nationell vårdförmedling måste redovisa ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare, samt annan relevant information för att varje patient ska kunna göra välinformerade val.
- **Öka patienters kunskap om sina rättigheter.** Vidta åtgärder för att patienter i hela landet ska få kunskap om sina rättigheter.

2. Guida patienterna till vårdgivare med kortast köer

Upprättandet av en nationell vårdförmedling måste ges högsta prioritet. Varje patient i hela landet måste på ett enkelt sätt ges tillgång till information om aktuella väntetider och eventuell ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare.

3. Upphandla vårdkapacitet hos privata vårdgivare för att minska väntetiderna

Alla regioner bör via avtal med vårdgivare säkerställa patienternas tillgång till specialistvård. Nationella ramavtal med privata vårdgivare som alla regioner kan använda kan vara ett sätt att snabbt öka vårdkapaciteten på vårdområden där väntetiderna är långa.

4. Se över en skärpning av vårdgarantin. Den svenska vårdgarantin är tandlös och har med nordiska mått långa bortre tidsgränser. Införandet av en modell som liknar den danska, med tydliga incitament för regionerna och 30 dagar istället för Sveriges 90, bör skyndsamt utredas.

4. Vårdgarantin och väntetidsstatistik

Vårdgarantin för den planerade specialistvården

Vårdgarantin anger hur länge som du som längst ska behöva vänta för att få kontakt med vården. Den anger bland annat att en patient som bedöms vara i behov av ett besök inom den planerade specialistvården ska erbjudas tid för ett första besök eller åtgärd inom 90 dagar.

Vårdgarantin infördes 2005 med syftet att öka tillgängligheten till planerad vård men också att avveckla köer och väntetider. Regionernas skyldighet att faktiskt erbjuda vårdgarantin blev en del av Hälso- och sjukvårdslagen 2010 och en del av Patientlagen 2015.

Väntetidsdata för den planerade specialistvården

Varje månad rapporterar regionerna data till den nationella väntetidsdatabasen. Statistik från den visas på väntetider.se. Väntetidsdatabasen är en lagstadgad databas och regionerna bär rapporteringsskyldighet som enligt regeringen ska finnas för att följa upp vårdgarantin. I den här rapporten redovisas endast väntetider inom den planerade specialistvården.

Patienter som blivit erbjudna en kontakt inom vårdgarantins tidsgräns men som själva valt att vänta längre tid, till exempel för att få komma till en viss vårdgivare, är exkluderade ur statistiken.

5. Den lagstadgade vårdgarantin

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

9 kap. Vårdgaranti

1 § Regionen ska erbjuda vårdgaranti åt den som omfattas av regionens ansvar enligt 8 kap. 1 eller 2 §. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

1. kontakt med primärvården,
2. en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom primärvården,

3. besöka den specialiserade vården, och

4. planerad vård.

Förordning (2010:349) om vårdgaranti

Tidsperioder för vårdgarantin

2 § Vårdgarantin enligt 3 g § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ska innehålla en försäkran om att landstingen uppfyller

1. tillgänglighetsgarantin samma dag som den enskilde söker kontakt med primärvården,
2. besöksgarantin inom primärvården inom 7 dagar från det att den enskilde har sökt kontakt med primärvården, om vårdgivaren har bedömt att den enskilde behöver besöka läkare,
3. besöksgarantin inom den specialiserade vården inom **90 dagar** från det att remiss har utfärdats eller, om någon remiss inte är nödvändig, från det att den enskilde har sökt kontakt med den specialiserade vården, och
4. behandlingsgarantin inom **90 dagar** från det att vårdgivaren har beslutat att den enskilde ska få den aktuella vården.